



Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 5585/22
17.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ, у већу састављеном од судија Ирене Трифуновић Радуловић, председника већа, Јасне Беловић и Иде Никитовић, чланова већа, у парници тужиоца “UniCredit Bank Србија” а.д. Београд, Рајићева 27-29, против туженог АА из ..., кога заступа пуномоћник Татјана Хаџи Лазаревић, адвокат из Београда, Сазонова 4/5, ради дуга, одлучујући о жалби тужиоца, изјављеној против пресуде Основног суда у Мионици П 185/21 од 06.09.2022. године, у седници већа одржаној 17.05.2024.године донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужиоца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Мионици П 185/21 од 06.09.2022. године у ставу другом, трећем и четвртном изреке.

ОДБИЈА СЕ захтев тужиоца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Пресудом Основног суда у Мионици П 185/21 од 06.09.2022. године, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев тужиоца и утврђено право тужиоца да тражи првенствено намирење доспелог потраживања из Уговора о дугорочном динарском кредиту број ... од 22.08.2005. године у укупном износу од 2.841 евро у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, а из износа добијеног продајом хипотекарних непокретности описаних у Лн.бр. ... КО ... у власништву туженог АА и то: кп.бр. ... површине 5 485 м², воћњак треће класе потес “...”, кп.бр. ... површине 74 м², земљиште под зградом и другим објектом потес “...”, кп.бр. ..., површине 3427 м², њива пете класе потес “...” кп.бр. ... површине 6226 м², њива пете класе потес “...”, кп.бр. ... површине 12 м², земљиште под зградом и другим објектом потес “...”, кп.бр. ... површине 500 м², земљиште уз зграду и други објекат потес “...”, кп.бр. ... површине 238 м², воћњак треће класе потес “...”, кп.бр. ...,

површине 718 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр.... површине 1445 м2, воћњак треће класе потес "...", кп.бр. ... површине 9224 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ..., површине 6290 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ..., површине 2066 м2, шума треће класе потес "...", кп.бр. ... површине 2769 м2, воћњак треће класе потес "...", кп.бр. ... површине 1372 м2, шума треће класе потес "...", кп.бр. ..., површине 7617 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ... површине 3542 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ...површине 6049 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ... површине 2975 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ... површине 2000 м2, ливада четврте класе потес "...", кп.бр. ... површине 4016 м2, њива пете класе потес "...", кп.бр. ... површине 4842 м2, шума четврте класе потес "...", кп.бр. ... површине 90 м2, земљиште под зградом и другим објектом потес "...", кп.бр. ... површине 500 м2, земљиште уз зграду и други објекат потес "...", кп.бр.... површине 8449 м2, воћњак треће класе потес "...", кп.бр. ... површине 2808 м2, шума четврте класе потес "...", породична стамбена зграда површине 12 м2, постојећа на кп.бр. ... потес "...", и породичној стамбеној згради површине 90 м2, постојећа на кп.бр. ... потес "...", као и на непокретности која није уписана у Лн.бр. ... КО ..., а постојеће на кп.бр. ... КО ... и то пољопривредни објекат-фарма габ. 7,50 x 25 метара, укупно површине 188 м2, висина приземље, а што је тужени као власник хипотекованих непокретности, као и сви власници хипотекованих непокретности, без обзира на промену власника наведених непокретности и без обзира на каснију поделу наведених непокретности, дужан да призна и да дозволи такво намирење. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца у делу у којем је тражио да се утврди право тужиоца да тражи првенствено намирење законске затезне камате на износ главног дуга од 2.841 евро, а почев од 12.09.2020. године па до исплате, из износа добијеног продајом хипотекарних непокретности уписаних у Лн.бр. ... КО ..., ближе описаних у ставу један изреке пресуде, што би тужени био дужан да призна и да дозволи. Ставом трећим изреке, одбијен је тужбени захтев којим је тражено да се тужени обавезе да по основу Уговора о дугорочном динарском кредиту број ... од 22.08.2005. године исплати тужиоцу дуг у износу од 7.940,78 евра са законском затезном каматом на износ од 4.790,53 евра, све у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, почев од 12.09.2020. године па до исплате. Ставом четвртим изреке, одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против наведене пресуде жалбу је благовремено изјавио тужилац побијајући је у ставу другом, трећем и четвртм изреке, због битне повреде одредаба парничног поступка, погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања и погрешне примене материјалног права.

Тужени је доставио одговор на жалбу тужиоца.

Испитујући правилност наведене одлуке у побијаном делу применом члана 386 ЗПП ("Сл.гласник РС" бр. 72/11 са изменама и допунама), Апелациони суд изводи закључак да је жалба неоснована.

У првостепеном поступку нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из члана 374 став 2 ЗПП на које апелациони суд пази по службеној дужности, нити се основано у жалби указује на повреду из тачке 12 наведене законске одредбе, с обзиром да је изрека јасна и у сагласности је са изнетим разлозима који су потпуни и непротивречни.

Према утврђеном чињеничном стању парничне странке су закључиле Уговор о дугорочном динарском кредиту П број ... од 22.08.2005. године, ради чијег обезбеђења је овде тужени дао хипотекарну изјаву којом је заснована хипотека првог реда на непокретностима туженог уписаним у Лист непокретности бр ... КО ... На основу наведеног Општински суд у Мионици је донео решење Дн 569/05 од 29.08.2005. године којим је у ЗКУЛ.бр. ... КО ... (сада Лн.бр. ... КО ...) укњижено založno право овде тужиоца на непокретностима уписаним у овај лист непокретности у износу од 2.841 еуро у динарској противвредности по средњем курсу НБС, увећано за затезну камату. Међу парничним странкама је неспорно да је потраживање тужиоца из уговора о кредиту доспело на наплату 11.09.2010. године.

Пред Основним судом у Ваљевоу, судска јединица Мионица, по предлогу извршног повериоца ББ вођен је извршни поступак против, овде туженог као извршног дужника у предмету И 6963/10, ради наплате потраживања продајом непокретности уписаних у Лист непокретности бр. ... КО ..., а како је суд у извршном поступку утврдио да постоји založno право више заложних поверилаца, уписано на непокретностима у Листу непокретности бр. ... КО ... на основу решења Општинског суда у Мионици Дн.бр. 563/05 од 29.08.2005. године, суд је све заложне повериоце обавештавао о току поступка, укључујући и овде тужиоца. Тужилац је као заложни поверилац поднеском од 06.12.2011. године, у том поступку суду доставио извод из пословних књига о стању дуга на дан 29.08.2011. године. Наведени извршни поступак је настављен пред Јавним извршитељем ... у предмету Ии.346/19 и окончан је тако што је јавни извршитељ, након повлачења предлога за извршење од стране извршног повериоца ББ 30.07.2022. године, закључцима од 30.07.2020. и 01.10.2020. године закључио извршни поступак и наложио РС РГЗ СКН Мионица брисање забележбе решења о извршењу.

Полазећи од напред наведеног, а пре свега да је потраживање тужиоца из уговора о кредиту доспело на наплату 11.09.2010. године, а је тужба у овој правној ствари је поднета 13.10.2020. године, по протеку десетогодишњег рока, због чега је потраживање тужиоца из предметног уговора застарело, сагласно члану 361, 362, 368, 369 и 371 Закона о облигационим односима, првостепени суд је у нежалбеном ставу првом изреке, утврдио право тужиоца да тражи првенствено намирење доспелог потраживања из Уговора о дугорочном динарском кредиту број ... од 22.08.2005. године у укупном износу од 2.841 евро у динарској противвредности по средњем курсу НБС на дан плаћања, а из износа добијеног продајом хипотекарних непокретности описаних у Лн.бр. ... КО ..., док је у ожалбеном ставу другом и трећем изреке, одбио тужбени захтев у делу којим је тражено да се утврди право тужиоца да тражи првенствено намирење законске затезне камате на износ главног дуга од 2.841 евро, из износа добијеног продајом хипотекарних непокретности, са траженом каматом, као и да се тужени обавезе да по основу предметног уговора исплати тужиоцу дуг у износу од 7.940,78 евра (као номинално обрачунату камату), све са траженом каматом, на начин ближе наведен у том делу изреке. Према становишту првостепеног суда, тужилац на основу уписаног заложног права, сагласно одредби члана 368 и 371 Закона о облигационим односима, може наплатити своје потраживање – главни дуг односно намирити наведено потраживање из непокретности на којима је уписана хипотека, али не и доспеле камате.

Правилна је и у свему на закону заснована одлука садржана у побијаном ставу другом и трећем изреке пресуде, јер је резултат правилне примене материјалног права на потпуно и правилно утврђено чињенично стање, а правилност такве одлуке жалбеним наводима није доведена у сумњу.

Одредбом члана 361 став 1 Закона о облигационим односима (у даљем тексту „ЗОО“) прописано је да застарелост почиње тећи првог дана после дана кад је поверилац имао право да захтева испуњење обавезе, ако законом за поједине случајеве није што друго прописано, члан 362 ЗОО прописује да застарелост наступа кад истекне последњи дан законом одређеног времена, а према члану 369 ЗОО када застари главно потраживање, застарела су и споредна потраживања, као што су потраживања камата, плодова, трошкова, уговорне казне. Члан 388 ЗОО прописује да се застаревање прекида подизањем тужбе и сваком другом повериочевом радњом предузетом против дужника пред судом или другим надлежним органом, у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења потраживања.

Одредбом члана 371 ЗОО потраживања застаревају за 10 година, ако законом није одређен неки други рок застарелости. Члан 368 ЗОО прописује да када протекне време застарелости, поверилац чије је потраживање обезбеђено залогом или хипотеком може се намирити само из оптерећене ствари, ако је држи у рукама или ако је његово право уписано у јавној књизи, али застарела потраживања камата и других повремених давања не могу се намирити из оптерећене ствари.

Потраживање тужиоца је према правилном полазишту првостепеног суда, доспело на наплату 11.09.2010. године, па је до подношења тужбе 15.10.2020. године протекао десетогодишњи рок из члана 371 Закона о облигационим односима, због чега је потраживање застарело. Околност да је пред Основним судом у Ваљеву, судска јединица у Мионици вођен извршни поступак И 6963/10 по предлогу извршног повериоца ББ, против извршног дужника, овде туженог, ради наплате потраживања извршног повериоца продајом непокретности уписаним у Лн бр. ... КО ... и да је тај поступак окончан закључком јавног извршитеља ... Ии 346/19 од 30.07.2020. године којим је утврђено да је предузета последња извршна радња и закључен је извршни поступак, супротно жалбеним наводима тужиоца, не може имати значаја за прекид рока застарелости из члана 388 ЗОО.

Наиме, хипотекарна изјава Ов 1218/05 од 26.08.2005. године којом је тужочево потраживање обезбеђено, према својој садржини тужиоцу, као повериоцу омогућавала је да уписом хипотеке стекне право првенства у наплати, а не садржи изјаву власника непокретности којом неопозиво овлашћује повериоца да ако дуг не буде плаћен о доспелости, наплати потраживање из цене добијене продајом без подношења тужбе суду, нити да је дужник упозорен о последицама неизмирења дуга о доспелости, те да свестан тих последица пристаје на могућност извршења продајом његове непокретности, испражњења и предаје купцу без права на вођење парнице, односно сагласност да поверилац има право приступа непокретности без обзира ко се у њој налази.

На наведену хипотекарну изјаву има се, дакле применити члан 63 став 1 Закона о основама својинско-правних односа (“Службени лист ФНРЈ”, бр. 60/80) који је важио

у моменту уписа заложног права у јавну књигу, а предвиђао је да ради обезбеђења одређеног потраживања, непокретна ствар може бити оптерећена правом залогe у корист повериоца (хипотека), који је овлашћен на начин предвиђен законом да тражи намирење свог потраживања из вредности те непокретности пре поверилаца који на њој немају хипотеку, као и пре поверилаца који су хипотеку на њој стекли после њега, без обзира на промену власника оптерећене непокретности.

То даље значи да је тужилац, у ситуацији када хипотекарна изјава није имала карактер извршне исправе, био у обавези да покрене хипотекарну парницу која се у меритуму расправља као и свака друга парница уперена на остварење потраживања, те да се мора доказати основ, висина и доспелост потраживања, што је и учинио по наступању застарелости 13.10.2020. године. Стога чињеница да је тужилац као хипотекарни поверилац по позиву извршног суда обавестио суд о висини свог потраживања, не значи код хипотеке успостављене на наведени начин, да је тиме предузео радњу пред надлежним судом или другим органом у циљу утврђивања, обезбеђења или остварења потраживања.

Остали наводи жалбе, а посебно они који се тичу начина окончања поступка пред Основним судом у Ваљеву, судска јединица у Мионици И 6963/10, били су предмет оцене, али како с обзиром на изражени правни став о карактеру установљене хипотеке, нису од значаја за доношење другачије одлуке, нису посебно образлагани.

Одлука о трошковима поступка је правилна, а донета је правилном применом члана 153, 154 и 163 ЗПП.

Из изложених разлога, применом члана 390 ЗПП, одлучено је као у ставу првом изреке.

Тужиоцу нису признати трошкови другостепеног поступка, с обзиром на његов исход сагласно члану 165 у вези са чланом 153 ЗПП.

Председник већа-судија
Ирена Трифуновић Радуловић, с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Јасмина Ђокић